

Høringsvar – Til Aarhus Kommunes forslag til ”Temaplan om vedvarende energianlæg (VE-anlæg)”, konkret planerne om at opstille vindmøller på Vosnæs.

Hermed høringsvar til Aarhus Kommunes Temaplan om vedvarende energianlæg (VE-anlæg), der indbefatter planer om at placere 3 stk. 150 meter høje vindmøller på Vosnæs.

Overordnet gøres indsigelse mod at placere vindmøllerne meget tæt på de nationalt enestående kystskove ”Pyntskoven” og ”Havskoven” og i et landskab, hvor de vil dominere udsigten i hele Aarhus bugten, og endvidere ”industrialisere” et unikt herregårdslandskab, der er indenfor kystnærhedszonen og er udpeget som bevaringsværdigt på grund af det historiske landskab og den store biodiversitet.

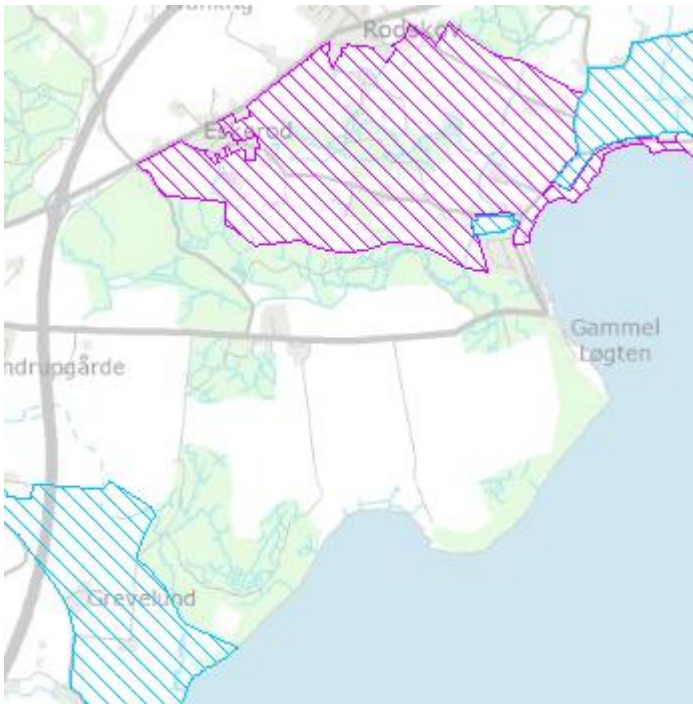
Høringsvaret er konkret begrundet i følgende 8 hovedargumenter:

1. Visuel forurening af et bevaringsværdigt landskab og af hele bugtens kystlinje, hvor store områder, herunder tilstødende arealerne er fredet.

Møllernes placering på en markant og smuk lokalitet vil blive særdeles synlige fra hele bugtens nordlige og østlige side, herunder fra Nationalpark Mols Bjerge. Det pointeres at landskabet, herunder det unikke istidslandskab ligger indenfor kystnærhedszonen og er udpeget som et bevaringsværdigt landskab, hvor store arealer allerede er fredet. Hele bugtens kyststrækning og De fredede arealer vil blive visuelt forurenet ved opstillingen af de nye vindmøller.

Landskabet er i særklasse et unikt herregårdslandskab fra den danske Guldalder, som godsejerne har værnet om i generationer på en usædvanligt smuk ejendom. Dette unikke herregårdslandskab bliver bogstaveligt industrialiseret med placeringen af 3 kæmpe vindkraftværker i dets hjerte. De tre skove på Vosnæs' gods ”Savmølleskoven”, ”Pyntskoven” og ”Havskov” er af Naturstyrelsen udpeget som nationalt enestående kystskove, der vil blive vedvarende nedgjort visuelt og lydæssigt af vindkraftværkerne.

Det er bemærkelsesværdigt at områderne både nord (Rodskov-Eskerod fredningen) og sydfor (Grevelund fredningen) er fredet, men ikke det attraktive område Vosnæsgaard, der ligger imellem fredningerne. Det bemærkes at denne visuelle forstyrrelse af landskabet kun i mindre grad vil gå ud over Aarhus Kommune, men vil ramme et nationalt bevaringsværdigt landskab, herunder Nationalpark Mols Bjerger på en mere end 30 km kyststrækning i Syddjurs kommune.

Derfor anføres nøjagtigt de samme argumenter for ikke at placere vindmøllerne på Vosnæs, som Danmarks Naturfredningsforening har brugt for Rodskov-Eskerod fredningen og som er brugt i 1966 for "Grevelund" fredningen. Disse argumenter blev ved begge "nabofredningerne" taget til efterretning af Overfredningsnævnet. Jeg vil derfor argumentere for at der er en præcedens for at arealet ikke må anvendes til by og infrastrukturudvikling.

Konkret hedder det i fredningsforslaget "FN-MJØ-73-2014. Fredningssagen for Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod", fra Danmarks Naturfredningsforening at fredningen har følgende formål:

- at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig,
- at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedemulighederne for plante- og dyreliv, og
- at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter.

Desuden gøres Danmarks naturfredningsforenings argumentation for fredningen af naboarealerne til Vosnæs gældende. Her anfører Danmarks Naturfredningsforening at Rodskov-Eskerod fredningen er en [En vigtig beslutning for landskabet:](#)

"I 2013 var landskabet truet med planlægning af et større byudviklingsprojekt. Syddjurs Kommune søgte om tilladelse hos Naturstyrelsen til 400 hektar byudvikling ved landsbyerne Eskerod og Rodskov ved Kalø Vig i Aarhusbugten.

Danmarks Naturfredningsforening besluttede at forsøge at sikre landskabet med en fredning, så tilfældige politiske ønsker og private økonomiske interesser ikke afgør det flottes landskabs skæbne, fastslår Birgitte Bang Ingris. Afdelingschef ved Danmarks Naturfredningsforening på Naturfredningsforeningens hjemmeside.

Allerede i 1950'erne var der planer om at frede en større del af kystlandskabet ud til Kalø Vig, oplyser Birgitte Bang Ingris på Danmarks Naturfredningsforenings hjemmeside.

Planerne om at beskytte hele kysten langs landevejen fra Ugelbølle i nord til Løgten og Studstrup i syd blev imidlertid aldrig gennemført i deres helhed.

Disse fredninger blev dog gennemført:

- I 1960 og 1962 blev et større område syd for Ugelbølle Hoved fredet for at bevare udsigten over Kalø Vig fra den tidligere hovedvej mellem Aarhus og Grenå.*
- Havhuse blev fredet i 1965. Denne fredning blev, ligesom de øvrige eksisterende fredninger, gennemført for at sikre landskabet og udsigten fra offentlig vej.*
- Ved Hjelmager og Grevelund blev der gennemført fredning af et større område i 1967.*
- Ved Følle Strandgård, der ligger ved bunden af Følle Vig, blev en fredning gennemført i 1977 for at sikre udsigten fra vejen til Følle Strand over vigen og Kalø Gods jorder.*
- Selve Kalø blev fredet allerede i 1938 på DN's foranledning for at forhindre at området blev gennemskåret af en større vej.*
- Det nye fredede landskab ligger mellem Ugelbølle og Hjelmager, og når det ikke allerede tidligere blev landskabeligt sikret gennem en fredning, er det sandsynligvis fordi der ikke tidligere har været konkrete og aktuelle trusler imod arealet."*

Kilde: <https://www.dn.dk/nyheder/5-stjernet-udsigt-er-fredet/>

2. Biodiversiteten

Den yderste af en vingspids i rotationen opnå en hastighed på op til 300 km i timen, hvilket vil forstyrre de rødlistede arter voldsomt, og mindske biodiversiteten i området.

Området byder med sine skovpartier og gamle skovbryn på gode levesteder for flagermus, og området er yngle og rasteområde for en eller flere arter af flagermus, især dværgflagermus og brunflagermus. Det fremgår af rapporten "[Vindmøller på § 3-beskyttede naturarealer](#)" (Aarhus Universitet 2014) at "Der er stor variation i antallet af døde flagermus, der er registreret under de enkelte vindmøller. Antallet af døde flagermus er afhængigt af møllernes placering i landskabet. **Der dræbes flere flagermus ved vindmøller opstillet i eller ved vigtige levesteder for flagermusene som skov, vandløb og vådområder, i kuperede landskaber og langs kysten**, mens antallet af døde flagermus under vindmøller opstillet i åbne landbrugslandskaber oftest er lavt. Disse overordnede forskelle i antallet af dræbte flagermus i forhold til vindmøllernes placering ses i flere undersøgelser fra forskellige europæiske lande. Der kan dog også være forholdsvis mange døde flagermus ved vindmøller i et fladt landbrugsland langt fra umiddelbare gode levesteder, hvis disse møller står i eller tæt ved en vigtig flagermuskorridor gennem det åbne landbrugsområde."

Der ligger et vandhul med forekomst af bilag IV padder i den sydlige del af det udpegede felt for vindmøllerne.

Rød Glente og Havørn, hvoraf sidstnævnte vides at yngle på stedet, ses dagligt på stedet og der er adskillige andre rødlistede arter på Vosnæs.

3. Kulturarv

Skoven ligger som en bræmme mellem Kaløvig og de store herregårdsmarker. Klinterne hæver sig malerisk fra stranden op til Prædikestolen, en ca. 3500 år gammel bronzealderhøj, der ligger karakteristisk 33 meter over havet.

De 3 vindkraftværker på hver 4 Mw bliver placeret i et bevaringsværdigt herregårdslandskab med mange kulturhistoriske og forhistoriske minder. Det unikke herregårdslandskab, hvor skov og større marker møder havet, bliver forurennet ved denne "industrialisering" af herregårdslandskabet.

4. Strandbeskyttelseslinjen

Den sydligste spids af området til vindkraftværker ligger inden for strandbeskyttelseslinjen. Det bemærkes at de meget specielle skrænter ned til kysten er naturskov med bøg og eg, er yderst bevaringsværdige. Oplevelsen af urskov vil blive forurennet med opstillingen af de nye vindkraftværker. Kysterne udgør enestående landskabelige og rekreative værdier - netop fordi store strækninger er ubebyggede.

5. Højden af møllerne

De møller der omtales og påtænkes i "Temaplan for vedvarende energi" er 150 meter høje. Hertil kommer den kote møllerne bygges i.

Den maksimale høje for vindmøller er nu afskaffet, i "[Bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller](#)" af 6. september 2019. Møllerne der bygges på havet nu er 225 meter høje og på 8,4 MW. Der findes derfor ikke kun uacceptabelt at de 150 meter høje møller opstilles, men også at der, med den bekendtgørelse, er mulighed for at møllerne af økonomiske hensyn bliver væsentligt højere end 150 meter, når de projekteres.

Visualiseringen af møllerne på Aarhus kommunes visualisering anfægtes idet den samlede højde af møllerne er for lave. Efter egne kontrol beregninger er møllernes kote på 12 meter ikke medregnet. Møllernes højde bliver således 162 meter over havet mod Studstrupværkets 189 meter og "Bale mastens" 175 meter.

Møllerne set fra Landevejen, Rodskov.

Møllerne set fra Følle Strand

6. Støj

Inden for en kilometer fra møllerne ligger 25 helårshuse og 66 fritidshuse. Langt de fleste i Syddjurs Kommune. Endvidere ligger der yderligere 26 helårshuse indenfor 1,4 km. Når vinden kommer fra den fremherskende vindretning Sydvest vil hele Havhuse ligge nøjagtigt i "slipstrømmen", og dermed bliver udsat for støjgener, herunder lavfrekvent støj, som der er evidens for er helbredsskadelige.

Idet der henvises til publikationen "[Regler og grænseværdier for vindmøllestøj](#)", udgivet af Erhvervsstyrelsen, anføres at:

- Støjreglerne skal overholdes ved alle boliger. Der er ingen tvivl om, at naboerne kan høre vindmøllerne, og en del af dem kan opleve støjen som generende. Sammenlignet med trafikstøj svarer den maksimale støjgrænse på 44 dB for vindmøller til støjniveauet ca. 3,5 km fra en trafikeret motorvej.
- Grænser for lavfrekvent støj
Den lavfrekvente støj fra vindmøller stammer fra møllernes maskinhus og kan lyde som en brummen.
I vindmøllebekendtgørelsen fra 2011 er der sat en bindende grænseværdi for det lavfrekvente støjniveau indendørs på 20 dB. Grænseværdien er på niveau med den anbefalede grænseværdi for lavfrekvent støj fra virksomheder og svarer til lydniveauet, man kan opleve indenfor i et hus, når en bus holder i tomgang ca. 30 meter fra huset. For vindmøller skal grænsen i alle tilfælde overholdes.
- Kommunerne skal gribe ind over for vindmølleprojekter, hvis støjen overskrider de fastsatte grænseværdier, for så vil der være tale om et ulovligt forhold. For mange nye vindmøller kan støjen dæmpes ved at nedsætte vindmøllens maksimale ydelse, men ellers kan det være kompliceret at støjdampe en mølle. Hvis det ikke er muligt at få støjen ned under støjgrænsen, er kommunen forpligtet til at forbyde møllens drift.

7. Lysreflektioner og lanterner

Opstillingen af vindkraftværker opfører vedvarende lys- og skygge- refleksioner fra møllevingerne, hertil kommer gener fra de lys/lanterner der markerer møllerne om natten.

8. Opstillingen af vindmøllerne går imod Aarhus Kommunes Naturkvalitetsplan 2013 – 2030.

Planerne om at opstille vindmøller er direkte i modstrid med Aarhus Byråds beslutning om at skabe mere natur igennem Naturetverket, hvor Vosnæs er udpeget (Aarhus Kommunes Naturkvalitetsplan 2013-2030 side 38 – 43). Som det fremgår af kortet placeres møllerne midt i det udpegede "hesteskoformede" område mellem de tre skove. Det kan umuligt være intentionen og ånden i naturkvalitetsplanen.

Uddrag af Aarhus Kommunes kort, hvor det udpegede naturareal er farvet grønt. Møllerne placeres på landbrugsarealet i midten.

En af målsætningerne er at Naturnetværket skal bidrage til at skabe og **opretholde ubrudte og så vidt muligt uforstyrrede natursammenhænge**. I retningslinjerne fremgår det endvidere at:

- I naturnetværket skal ubrudte natursammenhænge bevares og i videst muligt omfang forbedres.
- Naturnetværket skal normalt søges friholdt for byudvikling og tekniske anlæg. Hvor anlæg af nye eller ændring af eksisterende veje og jernbaner skærer naturnetværket, søges anlæggene indrettet med faunapassager, så dyrelivets spredningsmuligheder opretholdes. Ved væsentlige eksisterende spærringer i netværket bør passage søges sikret, normalt gennem anlæg af faunapassager.

Ifølge Dansk Ornitologisk Forening (DOF) er [Vindmøller er farlige for store rovfugle](#). DOF mener at Fuglerige områder bør friholdes for et farligt naboskab af snurrende vindmøller. Planlæggerne skal blive bedre til at tænke fuglene ind i sammenhængen, når vindmølleparker placeres.

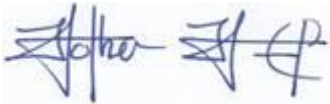

Afrunding

Med henvisning til ovenstående argumenter findes de miljømæssige, rekreative, historiske og biodiversitetsmæssige omkostninger ved projektet uacceptable. Den del af "**Temaplan om vedvarende energianlæg (VE-anlæg)**" der handler om møllerne ved Vosnæs bør derfor afvises.

Jeg står gerne til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Hother Hennings
Kaløvej 100,
Havhuse
8543 Hornslet

Hother.hennings@hotmail.dk
Tlf. +45 2161 6767

Lars Christian Lauridsen
Strandvejen 208,
Havhuse
8543 Hornslet

Christian Gram
Strandvejen 210,
Havhuse
8543 Hornslet

Sarah Brinch Brøchner
Kaløvej 78,
8543 Hornslet

Thomas Jahnsen
Kaløvej 78,

8543 Hornslet